

A KÚRIA
mint felülvizsgálati bíróság

Kfv.II.37.409/2011/7.szám

A Kúria a dr. Borbíró István ügyvéd által képviselt felperesnek az Országos Környezetvédelmi, Természetvédelmi és Vízügyi Főfelügyelőség alperes ellen környezetvédelmi működési engedély tárgyában hozott közigazgatási határozat felülvizsgálata iránt indult perében a Komárom-Esztergom Megyei Bíróság 2011. március 3. napján kelt 11.K.21.418/2010/11. számú jogerős ítélete ellen az alperes által 12. sorszám alatt benyújtott felülvizsgálati kérelem folytán az alulírott napon - tárgyaláson kívül - meghozta az alábbi

í t é l e t e t :

A Kúria a Komárom-Esztergom Megyei Bíróság 11.K.21.418/2010/11. számú ítéletét hatályában fenntartja.

Kötelezi a Kúria az alperest, hogy 15 nap alatt fizessen meg a felperesnek 30.000 Ft /harmincezer/ forint felülvizsgálati eljárási költséget.

A feljegyzett felülvizsgálati eljárási illetéket az állam viseli.

Az ítélet ellen további felülvizsgálatnak nincs helye.

I n d o k o l á s

A felperes részére az Észak-dunántúli Környezetvédelmi, Természetvédelmi és Vízügyi Felügyelőség - mint elsőfokú hatóság - a 2007. szeptember 24. napján kelt H-297-5/2007. számú határozatával a dorogi /5, /6 és /7 hrsz-ú ingatlanokon végzett hulladék-kezelési tevékenységre egységes környezethasználati engedélyt, egyben környezetvédelmi működési engedélyt adott, hatósági előírásokkal.

A határozat a kezelési kódot „D10 hulladékégetés szárazföldön” formában jelölte meg.

A határozat ellen a felperes fellebbezett, amelynek elbírálása során az alperes a 2008. június 10. napján kelt 14/892-10/2008. számú másodfokú határozatával a fellebbezést részben megalapozottnak tekintette, ezért az elsőfokú határozatot a rendelkezési részében és az indokolásában megváltoztatta.

Ezen változtatás az égetőberendezés fő technológiai elemei címét és az alkalmazott technológia bemutatását érintette, továbbá a teljesítési határidőt módosította, egyebekben az elsőfokú határozatot helybenhagyta.

A felperes keresetében az alperes határozatát felülvizsgálatát, hatályon kívül helyezését és új eljárás elrendelését kérte.

Keresetében előadta, hogy az elsőfokú hatóság a felperes kijavítási és módosítási kérelmét fellebbezésnek tekintette, és ennek megfelelően felterjesztette az alpereshez.

Az alperes részben helyt adott a fellebbezésnek, az elsőfokú határozatot a kérelem 1-6., valamint 8-9. pontjának megfelelően módosította, ugyanakkor a 7. és 10. pontban rögzítetteket elutasította.

Az elutasítás indoka egyrészt az volt, hogy a felperesi égetőmű nem jogosult az R1 kódjelű energetikai hasznosítási tevékenység végzésére, másrészt egyes részek nem felelnek meg az elérhető legjobb technikának.

A felperes álláspontja szerint az alperes nem vizsgálta az égetéshez felhasznált energia, illetve a hulladék égetéséből nyert energia mennyiségét, annak ellenére, hogy ezt a kérdést maga is lényegesnek tartotta.

Kifejtette a felperes, hogy az R1 kód a fűtőanyagként történő felhasználás, vagy más módon történő energia előállítását jelenti, a D10 kód, a hulladékégetés a szárazföldön, amely a hulladék-hasznosítás, hulladék-ártalmatlanítás.

Álláspontja szerint semmi nem írja elő, hogy a hulladékégető kizárólag termikus ártalmatlanítást, vagy kizárólag energetikai hasznosítást végezhetne.

Tévesnek ítélte a felperes azt az alperesi megállapítást, hogy R1 kódot kizárólag együttégető művek kaphatnak, mivel - megítélése szerint - égetőben, és együttégetőben is végezhető energetikai hasznosítás.

Állította, hogy tevékenysége R1-esnek minősül, energia-hatékonysága meghaladja a 60 %-ot.

Hivatkozott arra is a felperes, hogy 2006-ban a H-1512-11/2006. számú határozatban D10 jelű és R1 jelű tevékenység végzését is engedélyezte a hatóság részére.

A felperesi hulladékégetésből nyert energia jelentősen meghaladja az égetéshez szükséges energiát.

A felperes ezen kívül az „elérhető legjobb technikára” (BAT) törekszik, az energiatermelés és az energia-visszanyerés teljesen megfelel az elérhető legjobb technikának, így a BAT-nak.

A megyei bíróság a felperes keresetét alaposnak értékelte, az alperes 14/892-10/2008. számú határozatát - az elsőfokú határozatra kiterjedően - hatályon kívül helyezte, és az elsőfokú hatóságot új eljárásra kötelezte.

Ítéletének indokolásában elsődlegesen leszögezte, hogy az eljárásra az államigazgatási eljárásról szóló 1957. évi IV. törvény /a továbbiakban: Áe./ alkalmazandó, mivel az eljárás 2005. augusztus 9. napján indult.

Hivatkozott az Áe. 72. § /1/ bekezdésére és 26. § /1/ bekezdésében foglaltakra.

Kifejtette, hogy mivel az eljárás során azon szakkérdés merült fel, miszerint a D10 és az R1 típusú tevékenység egy technológián belül kizárja vagy sem egymást, továbbá a felperes tevékenysége melyik kódjelnek felel meg, a felperes kérelmére a bíróság igazságügyi szakértőt rendelt ki.

Az igazságügyi szakértő szakvéleményét mindkét peres fél elfogadta.

A megyei bíróság ítéletének indokolásában részletesen, pontokba szedve ismertette a szakvéleményben foglaltakat. Annak összegzéseként megállapította, hogy a felperes csak a hulladék-ártalmatlanításra (D10) kapott engedélyt, azzal a hivatkozással, hogy a cél a hulladékégetés. A hulladékégető mű, illetve együttégető mű fogalma van definiálva, ez azonban nem azonos a tevékenységi kóddal.

A kulcs az égetésre kerülő hulladékok energia-tartalmának meghatározása, mert energia-bevitel kell az ártalmatlanításnál (D10), az energia-hasznosítás valósul meg a hasznosításnál (R1).

Rámutatott, hogy a korábbi hulladék-kezelési engedély az eltérést, különbségtételt tükrözte, de ez az engedély hatályát veszítette. A telep nagy részben megfelel a BAT irányelveknek, de esetleges új eljárásnál ismét vizsgálni kell azt. A szakértő célszerűnek tartotta az új eljárás lefolytatását.

Minderre tekintettel a megyei bíróság arra a következtetésre jutott a beszerzett szakértői vélemény alapján, hogy a hatóság nem tett eleget tényállás-tisztázási kötelezettségének. Ezért a keresetnek helyt adott, az alperes határozatát - az elsőfokú határozatra is kiterjedően - hatályon kívül helyezte, és az elsőfokú hatóságot új eljárásra kötelezte. Az új eljárásra vonatkozóan előírta, hogy a hatóságnak a per során beszerzett szakértői vélemény által kifejtett pontok alapján kell eljárnia, figyelemmel a környezet védelmének általános szabályairól szóló 1995. évi LIII. törvény /a továbbiakban: Kvt./ és a 193/2001. /X. 19./ Kormányrendelet előírásaira is.

A jogerős ítélet ellen az alperes nyújtott be felülvizsgálati kérelmet, amelyben annak hatályon kívül helyezését és a kereset elutasítását kérte.

Álláspontja szerint a per során beszerzett igazságügyi szakértői vélemény alátámasztja az alperes álláspontját a D10 kód megállapításának megalapozottságáról, ugyanis a mai napig kizárólag a települési hulladékokra vonatkozóan létezik energia-hatékonysági képlet a hulladékokról, és egyes irányelvek hatályon kívül helyezéséről szóló, az Európai Parlament és Tanács 2008/98. EK

Irányelvben.

Kiemelte, hogy álláspontjának az az alapja, hogy a két technológia elkülöníthetőségét - a hulladékok hőtartalmán túl - az határozza meg, hogy az égetés energiatermelési céllal, energiaszolgáltatóval kötött szerződésnek akár vásárolt energiapótlással történő teljesítése érdekében történik-e, vagy az égetés során keletkező - és a technológia energiaigényén felül megmaradó - elektromos áram alkalmankénti és változó mennyiségű értékesítése történik. Jelen esetben az utóbbi helyzet áll fenn, tehát a technológia eredeti célja a hulladékok ártalmatlanítása.

Hivatkozott a C-116/01. számú európai bírósági döntésre, amely azt mondja ki, hogy ugyanazon művelet, technológia vonatkozásában nem adható egyidejűleg D10 és R1 kód.

Álláspontja szerint a szakértő olyan vizsgálatok elvégzését javasolta, amelyekre vonatkozóan rögzíti is, hogy jelenleg sem léteznek sem jogszabályi, sem szabvány, sem egyéb - konkrét értékeket rögzítő - előírások.

A megyei bíróság tehát a szakértői véleményből téves következtetést vont le, mert az ismételt eljárásban tett megállapítások sem lennének megalapozottabbak.

Az alperes a hiánypótlási felhívást követően felülvizsgálati kérelmét akként pontosította, hogy a jogerős ítélet sérti a Pp. 206. § /1/ bekezdését, 221. § /1/ bekezdését, 182. § /3/ bekezdését.

A felperes felülvizsgálati ellenkérelme a jogerős ítélet hatályban tartására irányult.

A Kúria a felülvizsgálati kérelmet a Pp. 274. § /1/ bekezdésének megfelelően tárgyaláson kívül bírálta el.

A felülvizsgálati kérelem nem alapos.

A Kúria álláspontja szerint a megyei bíróság megfelelő alapossággal feltárta és rögzítette ítéletének indokolásában az ügyben irányadó tényállást, és abból - az ide vonatkozó jogszabályi rendelkezések alkalmazásával - helytálló jogi következtetést vont le.

Kiemeli a Kúria, hogy a Pp. 270. § /2/ bekezdése és 272. § /2/ bekezdése értelmében a felülvizsgálati eljárás során kizárólag a jogerős ítélet jogszerűsége vizsgálható.

A felülvizsgálat korlátait a Pp. 275. § /2/ bekezdése határozza meg, amikor kimondja, hogy a Kúria a jogerős határozatot csak a felülvizsgálati kérelem és a csatlakozó felülvizsgálati kérelem keretei között vizsgálhatja felül.

Az általánosan kialakult és következetes legfelsőbb bírósági,

kúriai gyakorlat szerint, ha a felülvizsgálati kérelem a jogerős ítélettel megállapított tényállást, vagyis azt sérelmezi, hogy a bíróság a tényállást a Pp. 206. §-ának megsértésével állapította meg, a jogerős ítélet érintésének csakis akkor van helye, ha a tényállás iratellenes, illetőleg a bíróság a bizonyítékokat - azok egybevetése során - nem a maguk összességében értékelte, és ennél fogva a megállapított tényállás nyilvánvalóan okszerűtlen, vagyis lényeges logikai ellentmondást tartalmaz. Nem állapítható meg azonban jogszabálysértés akkor, ha a felülvizsgálati kérelem a bizonyítékok okszerű mérlegelését támadja. A Pp. 206. §-a szerinti szabad bírói mérlegeléssel megállapított tényállás - ha az nem iratellenes vagy logikátlan - felülvizsgálata nem lehet eredményes; a felülvizsgálati eljárásban ugyanis felülmérlegelésnek nincs helye, nincs lehetőség a bizonyítás adatainak újabb egybevetésére és értékelésére. A felülvizsgálat csak arra szorítkozhat, hogy a mérlegelés körébe vont adatok, tények értékelésénél nincs-e nyilvánvalóan helytelen következtetés.

A felülvizsgálati eljárás során - a Kúria megállapítása szerint - a megyei bíróság szakkérdésben és a felperes bizonyítási indítványára igazságügyi szakértői bizonyítást rendelt el.

Az igazságügyi szakvéleményben foglaltak alapján azon következtetést vont le, hogy az alperesi hatóság az Áe. 26. § /1/ bekezdésében foglalt tényállás-tisztázási kötelezettségének nem megfelelően tett eleget, ezért új eljárást rendelt el.

Tekintettel arra a nem vitás tényre, hogy a per során az igazságügyi szakértő szakvéleményét a felperes és az alperes is elfogadta, az abban foglaltakat nem vitatta, újabb szakértő kirendelésére vonatkozó bizonyítási indítvány a megyei bírósághoz nem érkezett, a szakértői vélemény aggályosságát illetően sem érvelt az alperes, így megalapozottan fogadta el az igazságügyi szakvéleményben foglaltakat a megyei bíróság ítélezése alapjául.

A Kúria álláspontja szerint ily módon a szakértői véleményben foglaltakból megalapozottan vont le a megyei bíróság azon következtetést, hogy az alperes a tényállás-tisztázási kötelezettségének nem tett eleget, hiszen a szakvélemény számtalan olyan tény, adatot és körülményt rögzített, amelyre vonatkozóan az alperesi határozat nem tért ki, azt az indokolás nem tartalmazta, és arra vonatkozó bizonyítási eljárás elemek sem voltak megállapíthatók.

Ebből következően eljárási szempontból mindenképpen indokolt volt az új eljárás elrendelése, mert az alperes határozata nem volt megalapozottnak tekinthető.

A felülvizsgálati eljárás során - a fent hivatkozott felülmérlegelés tilalma miatt - a Kúria a megyei bíróság rendelkezésére állt bizonyítékok újabb egybevetését és mérlegelését nem végezhetette el, azonban a jogerős ítélet indokolása - a

felülvizsgálati kérelemben foglaltakkal ellentétben - megfelelt a Pp. 221. § /1/ bekezdésében foglalt követelménynek; a megyei bíróság ugyanis logikus és okszerű indokát adta annak, hogy miért tekintette az alperes határozatát jogszabálysértőnek, és miért rendelkezett az új eljárásról.

Alaptalannak értékelte a Kúria az alperes felülvizsgálati kérelembeli hivatkozását a szakértői bizonyításra vonatkozó kifogást illetően is.

Hangsúlyozza a Kúria, hogy a közigazgatási perekben alkalmazandó speciális szabályokra tekintettel sem állt fenn a megyei bíróság részéről a hivatalbóli eljárás szükségessége, illetve kötelezettsége, ennek megfelelően - erre irányuló bizonyítási indítvány hiányában - újabb szakértői bizonyítást, illetve a szakvélemény további részletezését - indítvány hiányában - nem rendelhette el.

Hozzáfűzi ehhez a Kúria, hogy az alperes ezzel kapcsolatos nyilatkozatát a 11. sorszámú, 2011. március 3-án kelt tárgyalási jegyzőkönyv konkrétan és pontosan rögzíti.

Megjegyzi a Kúria azt is, hogy a perben felülvizsgált közigazgatási eljárások során alkalmazott - az egységes környezethasználati engedélyezési eljárás részletes szabályairól szóló 193/2001. /X. 19./ Kormányrendeletet a környezeti hatásvizsgálati, és az egységes környezethasználati engedélyezési eljárásról szóló 314/2005. /XII. 25./ Kormányrendelet 27. § - időközben szintén hatályon kívül helyezett - /2/ bekezdése 2006. január 1-jei hatállyal hatályon kívül helyezte.

A /3/ bekezdés akként rendelkezett, hogy a meglévő létesítményeknél - ha jogszabály korábbi határidőt nem állapít meg - legkésőbb 2007. október 31-ig kell az egységes környezethasználati engedélyben foglaltakat teljesíteniük.

A keresettel támadott elsőfokú határozat 2007. szeptember 24-én, az azt részben megváltoztató másodfokú határozat pedig 2008. június 10-én született.

A megismétlésre kerülő közigazgatási eljárás során a felperes kérelmének elbírálásakor a megváltozott jogi szabályozást kell alapul venni.

Az ügy érdemét tekintve a Kúria rámutat arra is, hogy a perben igénybe vett igazságügyi szakértő szakvéleményében egyértelműen arról nyilatkozott, hogy a hulladék-kezelés kétféle esete nem zárja ki egymást, ahogy ezzel ellentétben az alperes állította.

A szakértői vélemény szerint az együttégető művek valóban kizárólag R1 kódú műveleteket hajtanak végre, mivel csak olyan hulladékot vesznek át, amelyek energiát szolgáltatnak, de ez nem zárja ki, hogy a hulladékégető is kaphasson R1 kódot, az általa végzett termikus energia-hasznosítás esetén. Ebből következően a D10 és az

R1 típusú hulladék-kezelési tevékenység egy technológián belül nem zárja ki egymást.

Az alperes által hivatkozott C-116/01. számú európai bírósági döntés indokolásában szintén az szögezi le, hogy a hulladék-kezelési eljárás a gyakorlatban több egymást követő ártalmatlanításnak és hasznosításnak minősülő lépésből állhat. Az Irányelvől és a 120/97. számú rendelettel módosított 259/93. számú Rendeletből /a továbbiakban: Rendelet/ következik, hogy ebben az esetben egy kezelési eljárást - mint egészet - nem lehet egyetlen műveletként értékelni, hanem minden egyes fázist külön kell kategóriába sorolni a Rendelet végrehajtása céljából, amikor azok önmagukban egy elkülönült műveletet alkotnak.

Az alperesi érveléssel ellentétben tehát ezen európai bírósági döntésből sem következik az, hogy egy technológia vonatkozásában nem adható egyidejűleg D10 és R1 kód.

A perbeli adatok tanúsága szerint a felperes R1 és D10 kód alatt különböző típusú hulladékokat vesz át.

A D10 kód alatt átvett hulladékokat termikusan ártalmatlanítja, vagyis elégeti, amelynek nem elsődleges célja az energiatermelés, az R1 típusú kóddal átvett hulladékok égetése azonban elsődlegesen energia-termelési célú, ezen hulladékok átvétele kifejezetten ilyen célból történik. A felperesi égetőmű technológiája lehetővé teszi a hulladékégetés során felszabaduló hőenergia gőzenergiává alakítását és ekként történő hasznosítását.

Az alperes megállapította ugyan azt határozatában, hogy a felperes által benyújtott dokumentáció nem tartalmaz arra vonatkozó adatokat, hogy a hulladékok égetéséből nyert energia jelentősen meghaladja az égetéshez felhasznált energiát, ugyanakkor a tényállás ezzel kapcsolatos kötelező tisztázását nem végezte el.

A felperes 2008. március 26-i beadványa már tartalmazta az energia-képletet a hozzá tartozó számításokkal, amelyben megtalálhatók voltak a hulladék égetéséből nyert és az égetéshez felhasznált energia mértékének megállapításához szükséges adatok.

A másodfokú határozat ennek ellenére erre vonatkozóan nem tesz megállapítást, annak mellőzését, meg nem felelősségét sem indokolja. A perbeli szakvélemény utalásai szerint a felperesi égető esetében ugyanakkor a hulladék égetéséből nyert energia jelentősen meghaladja az égetéshez szükséges energiát.

Minderre tekintettel a Kúria megállapította, hogy a jogerős ítélet a felülvizsgálati kérelemben megjelölt jogszabályokat nem sértette meg, ezért azt a Pp. 275. § /3/ bekezdése alapján - a fenti pontosításokkal - hatályában fenntartotta.

A felülvizsgálati eljárásban felmerült felperesi perköltség megfizetésére a Kúria az alperest a Pp. 270. § /1/ bekezdése

folytán alkalmazandó Pp. 78. § /1/ bekezdése szerint kötelezte.

Az alperes személyes illetékmentessége miatt a tárgyi illeték-feljegyzési jog folytán le nem rótt felülvizsgálati eljárási illetéket a 6/1986. /VI. 26./ IM rendelet 13. § /1/ bekezdése és 14. §-a értelmében az állam viseli.

Budapest, 2012. június 6.

***Dr. Tóth Kincső sk. tanácselnök, Dr. Fekete Ildikó sk. előadó bíró,
Dr. Kalas Tibor sk. bíró***

A kiadmány hiteléül:

tisztviselő